

Звіт про управління ПРАТ «ЗАЗ» за 2020 рік (консолідований)

1. Організаційна структура та опис діяльності підприємства

Організаційна структура Приватного акціонерного товариства «ЗАПОРІЗЬКИЙ АВТОМОБІЛЕБУДІВНИЙ ЗАВОД» (далі: ПРАТ «ЗАЗ») складається з органів управління, служб технічного та матеріального забезпечення, виробничих підрозділів, фінансово-економічних підрозділів та адміністративних служб, які підпорядковані Голові Правління. За характером робіт, що виконуються, підрозділи є основні (виробництва), які мають забезпечувати випуск основної продукції підприємства, та допоміжні, які обслуговують основне виробництво.

Консолідована структурна схема ПРАТ «ЗАЗ» включає в себе:

- ✓ Головний завод (м. Запоріжжя, пр. Соборний, 8 - розташовані основні виробничі потужності);
 - орган управління – Правління ПРАТ «ЗАЗ»;
 - 1 центр;
 - 2 служби;
 - 4 управління;
 - 1 комплекс;
 - 21 відділ;
 - 4 виробництва;
 - 3 самостійних підрозділи (1 бюро та 2 групи);
- ✓ Виробничий підрозділ "Мелітопольський моторний завод" (Запорізька обл., м. Мелітополь, Каховське шосе, 17);
- ✓ Відокремлений ГРП «Чорноморський завод автомобільних агрегатів» (Одеська обл., м. Чорноморськ, вул. Промислова, 1);
- ✓ Відокремлений ГРП «Автотранспорт» (м. Запоріжжя, вул. Чубанова, 3-Б).

Відокремлені підрозділи не є юридичними особами, мають самостійний баланс, входять до складу консолідованої фінансової та податкової звітності.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Таврія М»;

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЗАЗІНДАСТРІЗ».

Основні види діяльності ПРАТ «ЗАЗ»:

КВЕД	Види діяльності
29.10	Виробництво автотранспортних засобів
45.20	Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів
45.31	Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів
49.41	Вантажний автомобільний транспорт
61.10	Діяльність у сфері проводового електрозв'язку
33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

У 2020 році модельний ряд виробництва складався з автобусів (малий приміський автобус II класу і середній міський низькопідлоговий автобус I класу).

З метою покращення господарської діяльності на підприємстві проводиться системна робота щодо розширення напрямків та збільшення обсягів виробництва та реалізації іншої продукції/послуг та отримання додаткового доходу від іншої діяльності, такої як: автотранспортні перевезення; промислове фарбування і гальваніка; вироби з пластмас та металів; поліграфічні вироби; послуги з сертифікації та випробувань транспортної техніки; енергопослуги, послуги брокерські, рекламні, юридичні, зв'язку та інше.

Освоєно виробництво металевої, дерев'яної тари для експорту запасних частин, здійснюється доробка запасів комплектуючих та деталей для подальшого використання у виробництві (замість нових закупівель ТМЦ).

2. Результати діяльності

Сума чистого доходу від реалізації продукції (товарів, послуг) склала 244 301 тис.грн, що в порівнянні з 2019 роком на 17% вище. Це пояснюється трансформацією складових валового прибутку, яка виникла в результаті зменшення реалізації зап.частин, виробництво яких більш рентабельне.

За результатами діяльності підприємства у 2020 році доля реалізації зап.частин у сукупному чистому доході підприємства склала 20%, для порівняння у 2019 році доля реалізації запчастин та комплектуючих становила 53% у загальному доході підприємства.

За результатами діяльності за 2020 рік отримано чистого прибутку в розмірі 338 472 тис.грн.

У 2020 році ПРАТ «ЗАЗ» виготовлено 1132 транспортних засобів (автобусів та автомобілів), у тому числі:

- 22 автобуси А10
- 46 автобусів А08.
- 1064 автомобілів

Обсяг виробництва промислової продукції ПРАТ «ЗАЗ» за 2020р. складає 494,25млн.грн., у тому числі:

- виробництво автобусів 108,03млн.грн.;
- виробництво запасних частин та іншої товарної продукції/послуг 53,83млн.грн.
- виробництво автомобілів 332,39млн.грн.

3. Ліквідність та зобов'язання

Основні фінансові зобов'язання Товариства включають торговельну та іншу кредиторську заборгованість, а також інші довгострокові зобов'язання. Товариство має різні фінансові активи, такі як інвестиції, торговельна та інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти. Станом на 31 грудня 2020 року фінансові інструменти Товариства були представлені наступним чином:

Коефіцієнти ліквідності наведені в таблиці:

Показники	Формула розрахунку показника фінансового стану	Орієнтовне позитивне значення показника	Станом на 31.12.2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Показує яку частку поточних боргів підприємство може погасити зараз наявними коштами	$\frac{\text{ф.1 (ряд.1160 + ряд.1165)}}{\text{ф.1 ряд. 1695}}$	> 0 збільшення 0,20 - 0,5	0,20
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) Показує яку частку поточних боргів підприємство може сплатити, якщо для цього використає всі оборотні активи	$\frac{\text{ф.1 ряд. 1195}}{\text{ф.1 ряд. 1695}}$	> 1 1,0 - 2,0	4,15
Коефіцієнт фінансової стійкості (або платоспроможності, або автономії)	$\frac{\text{ф.1 ряд. 1495}}{\text{ф.1 ряд. 1900}}$	$> 0,5$	0,81

Показує, в якій мірі підприємство не залежить від своїх кредиторів			
--	--	--	--

Всі розраховані коефіцієнти вище нормативних, що свідчить про незалежність Товариства від позикових коштів.

4. Екологічні аспекти

Робота з охорони навколишнього середовища в 2020 році була зорієнтована на забезпечення виконання на ПРАТ «ЗАЗ» вимог законодавства України (Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи», «Водного кодексу України», інших нормативних актів), вдосконалення системи управління охороною навколишнього середовища на підприємстві. Підприємство має необхідні документи, які регулюють його діяльність у галузі охорони навколишнього природного середовища:

- отримано Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами № 2310136700-4а від 29.10.2020р. на виробництво автобусів строком дії 7 років,
- отримано Дозвіл на спеціальне водокористування № 122/ЗП/49д-20 від 26.06.2020р. строком дії 3 роки.

За 2020 рік штрафні санкції до підприємства за порушення вимог природоохоронного законодавства відсутні, призупинки виробничих потужностей, які б спричинили втрати виробництва, також відсутні.

Згідно умов дозвільних документів здійснювався постійний моніторинг за навколишнім природним середовищем. За 2020 рік виконано:

- 65 замірів стічних вод,
- 76 замірів атмосферного повітря,
- 4 вимірювання рівня звукового тиску,
- 6 замірів ґрунту.

Перевишень дозволених нормативів за викиди в атмосферу, скиди в водоймища і розміщення відходів, не виявлено.

За 2020 рік було підготовлено 2 накази з питань удосконалення системи управління охороною навколишнього середовища на підприємстві.

5. Соціальні аспекти та кадрова політика

Основним завданням кадрової політики ПРАТ «ЗАЗ» в 2020 році було забезпечення оптимального співвідношення чисельності працівників підприємства обсягам виконуваних робіт.

Стратегія кадрової політики 2020 року була спрямована на задоволення потреби виробництва в персоналі з необхідним освітнім рівнем і кваліфікацією з метою збереження кадрового складу і залучення працівників із зовнішнього ринку праці.

Облікова чисельність ПРАТ «ЗАЗ» станом на 31.12.2020 року склала 813 чоловік (із них 10 чоловік по догляду за дитиною та 5 чоловік мобілізовані). Чисельність чоловіків становить 68,9%, жінок 31,05%.

В умовах загального скорочення трудових ресурсів підприємством проводилась певна робота по залученню кадрів відповідного кваліфікаційного рівня.

За 2020 рік було прийнято 216 чоловік. Набір здійснювався, в основному, на робочі посади за такими професіями: слюсар механоскладальних робіт, електрогазозварник, електрозварник на автоматичних та напіваавтоматичних машинах, рихтувальник, токар, фрезерувальник, слюсар-інструментальник і ін.

На підприємстві чоловікам і жінкам гарантуються рівні права при працевлаштуванні, навчанні, призначенні на керівні посади.

Чисельність жінок, що займають керівні посади вищої та середньої ланки, становить близько 23,5% від чисельності керівників даних рангів.

При прийомі на роботу жінок і молоді на робочі місця зі шкідливими і важкими умовами праці дотримуються вимоги трудового законодавства і Закону України «Про охорону праці».

Щодо реалізації завдань кадрової політики в 2020 році, то відбулася зміна стосовно складу працівників підприємства за кваліфікаційним і освітнім рівнем (Таблиці 1 і 2).

Таблиця 1

Розподіл працівників за освітнім рівнем на ПРАТ «ЗАЗ» (в %)

Період	Загальна чисельність працівників (чол.)	Освіта (в % до загальної чисельності)			
		середня	середня технічна	середня спеціальна	вища
2020	813	19,43%	24,67%	10,1%	43,0%

Таблиця 2

Розподіл робочих за кваліфікаційним рівнем на ПРАТ «ЗАЗ» (в %)

Період	Загальна чисельність робітників (чол.)	Кваліфікація (в % до чисельності робітників)			
		учні	2-4 розряд	5-6 розряд	7-8 розряд
2020	489	2,23%	15,10%	41,84%	2,89%

На ПРАТ «ЗАЗ» проведена атестація робочих місць за умовами праці для визначення прав працівників на пільгове пенсійне забезпечення та інші пільги і компенсації.

За результатами атестації 10 осіб в 2020 році мають право на пільгове пенсійне забезпечення. За роботу зі шкідливими і важкими умовами праці встановлено додаткові відпустки 65 працівникам, призначені доплати за умови праці 66 особам. За роботу в шкідливих умовах праці 49 працівникам встановлена видача безкоштовного молока.

Реалізація завдань кадрової політики ПРАТ «ЗАЗ» в 2020 році дозволила:

- зберегти найбільш кваліфікованих і досвідчених працівників;
- забезпечити повну зайнятість працівників підприємства;
- підвищити кваліфікаційний і освітній рівень;
- поліпшити умови праці на робочих місцях.

Робота з охорони праці в 2020 році була зорієнтована на забезпечення виконання на ПРАТ «ЗАЗ» вимог законодавства України (Закону України «Про охорону праці», Кодексу Законів про працю України, інших нормативних актів), підвищення безпеки праці, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань.

Згідно ст. 21 Закону України «Про охорону праці» підприємство має необхідні документи, які регулюють його діяльність у галузі охорони праці та промислової безпеки (Дозвіл на початок роботи на виробництво автомобільного транспорту різноманітних класів та модифікацій, корпусів для автомобілів, обладнання для автомобілів № 066.03.23-34.10.1 від 18.02.2003 р. з постійним строком дії, Дозвіл на проектування установочних креслень підйомно-транспортного устаткування; систем електропостачання і електроустаткування, будівель та споруджень № 721.01.23-74.20.1 від 06.11.2001 р. з постійним строком дії, Дозволи та декларації на виконання робіт підвищеної небезпеки – 11 найменувань, Дозволи та декларації на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки – 16 найменувань). За 2020 рік отримані 7 дозвільно-декларативних документів (4 – на експлуатацію устаткування підвищеної небезпеки).

Коефіцієнт частоти виробничого травматизму дорівнює 1,25, у порівнянні з 2019 роком цей показник зменшився на 58%. Базовий нормативний показник виробничого травматизму, який дорівнює 9, не перевищено. Професійні захворювання на підприємстві відсутні.

За 2020 рік штрафні санкції до підприємства за порушення вимог законодавства з охорони праці та промислової безпеки відсутні, призупинки виробничих потужностей, які б спричинили втрати виробництва, також відсутні.

У відповідності до ст.15 Закону України «Про охорону праці» на підприємстві створена служба з охорони праці, яка керується відповідним НПАОП 0.00-4.21-04 «Типовим положенням про службу охорони праці». На виконання до п. 3.2 НПАОП 0.00-4.21-04 «Типового положення про службу охорони праці» за рік було підготовлено 11 наказів і розпоряджень з питань удосконалення системи управління охороною праці на підприємстві. Проводиться постійна робота з контролю за дотриманням вимог безпеки. Керівникам й спеціалістам підрозділів працівниками служби охорони праці видано 10 приписів з виявлених порушень вимог Правил та Інструкцій. Призупинялась робота 24 одиниць вантажно-підіймальних механізмів, де порушення загрожували безпеці працюючих.

У відповідності до ст.18 Закону України «Про охорону праці», згідно з п.3.2 НПАОП 0.00-4.12-05 «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», наказами по ПРАТ «ЗАЗ» № 78 від 26.09.2019 р., № 18 від 15.02.2019 р. проведено:

- зовнішнє навчання й перевірку знань із загального курсу з питань охорони праці 4 посадовим особам підприємства,
- внутрішнє навчання й перевірку знань із загального курсу з питань охорони праці 60 посадовим особам підприємства,
- внутрішнє спеціальне навчання й перевірку знань з питань охорони праці 909 робітникам підприємства.

Згідно та на виконання ст.18 Закону України «Про охорону праці» та п.3.1 НПАОП 0.00-4.12-05 «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» :

- при влаштуванні на підприємство з працівником проводиться вступний інструктаж з питань охорони праці.
- у всіх підрозділах підприємства проводяться відповідні інструктажі з питань охорони праці.

У відповідності до ст.17 Закону України «Про охорону праці», п.п.1.3, 2.5 «Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» на протязі року здійснено первинний медичний огляд 43 особам та згідно наказу по ПРАТ “ЗАЗ” № 65 від 24.09.2020 року здійснено періодичний медичний огляд 195 особам, зайнятим на виробництві зі шкідливими умовами праці. Згідно п.п.1.4, 4.1 «Положення про медичний огляд кандидатів у водії і водіїв транспортних засобів» на підприємстві проведено 6129 передрейсових медичних оглядів водіїв транспортних засобів.

У відповідності до Постанови КМУ № 442 від 01.08.1992 р., наказу по ПРАТ «ЗАЗ» № 74 від 18.10.2018 р., на протязі 2020 р. проведено атестацію робочих місць по автобусному виробництву. Атестовано 224 робочих місця.

У відповідності до ст.ст.7 та 8 Закону України «Про охорону праці» працівники, які зайняті в небезпечних та шкідливих умовах, були забезпечені спеціальним одягом, спеціальним взуттям, іншими засобами індивідуального захисту, мийними та знешкоджувальними засобами, а також лікувально-профілактичним харчуванням та молоком.

З питань технічного нагляду та діагностики обладнання підвищеної небезпеки проведено, передбачені нормативно-правовими актами з охорони праці, технічний огляд та експертне обстеження машин, механізмів устаткування підвищеної небезпеки, що забезпечило безпечне його використання: вантажопідіймальних кранів та машин 87 одиниць.

На підприємстві забезпечується проходження первинного проф.огляду працівників при прийомі на роботу та періодичного проф.огляду для робітників з умовами праці підвищеної небезпеки. Крім того, на території заводу працюють пункти охорони здоров'я для надання первинної та лікувальної медичної допомоги працівникам.

6. Ризики

- ризик зміни ринкових цін на придбані матеріали та вироблену продукцію внаслідок зміни економічної кон'юнктури, інших ринкових умов;
- ризик обмеженості необхідних трудових ресурсів внаслідок відтоку висококваліфікованих спеціалістів за кордон України.

7. Дослідження та інновації

Політика ПРАТ «ЗАЗ» з досліджень і розробок у 2020 році була спрямована на вдосконалення і модернізацію вироблених моделей автобусів.

Основним завданням дослідно-конструкторських робіт, що проводились в 2020 році, було забезпечення для всієї продукції ПРАТ «ЗАЗ», виконання обов'язкових вимог законодавства, що діють на ринку України.

У 2020 році ПРАТ «ЗАЗ» провів розробку наступних нових моделей автобусів:

- спеціалізований шкільний автобус ЗАЗ А08 (ІІ класу, Євро-5). Витрати склали 52,71 тис. грн.;
- автобус ЗАЗ А09 (ІІ клас, Євро-5) на базі шасі MERCEDES-BENZ - закінчені роботи з випробувань, сертифікації та отримано Сертифікат Типу України на автобус А09. Витрати склали 1027,55 тис. грн.
- міський автобус ЗАЗ А08 (І клас, Євро-5) с заднім мостом RABA – виготовлено дослідний зразок, проведені випробування в Угорщині та Україні. Отримано Сертифікат Типу України на міський автобус А08. Витрати склали 1143,59 тис. грн.
- автобус А10 (Євро-6) - проведені роботи з розробки конструкції, випробувань в Польщі, сертифікації. Отримано Сертифікат Типу ЕС на автобус А10. Витрати склали 2369,26 тис. грн.

8. Фінансові інвестиції

Станом на 31.12.2020р. ПРАТ «ЗАЗ» володіє корпоративними правами (акціями та частками статутного фонду) в Товариствах:

№	Повне найменування	Ідент.код	Місцезнаходження	Частка, якою володіє ЗАЗ, %
1	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АТП "АТЛАНТ"	1004557	03026, м.Київ, вул.Пироговський Шлях, 167-А	6,3
2	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАЗОСНАСТКА"	33961611	69063, м.Запоріжжя, пр.Соборний, 8	10
3	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТАВРІЯ-М»	5828293	69063, м.Запоріжжя, пр.Соборний, 8	75
4	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЗАІНДАСТРІЗ»	40209877	69063, м.Запоріжжя, пр.Соборний, 8	100

9. Перспективи розвитку

Стратегія технічного розвитку ПРАТ «ЗАЗ» на 2021 рік передбачає наступні напрямки:

- спеціалізований шкільний автобус А08 з можливістю перевезення інвалідів;
- автобус А18 довжиною 12м (І клас, Євро-5);
- SKD-складання автомобілів KIA.

- SKD-сборка модернизированных версий автомобилей Лада: Vesta, X-RAY, Largus, Granta, 4x4, Niva.
- SKD-сборка модернизированных версий автомобилей Renault Arkana.

10. Корпоративне управління

Органами управління ПРАТ «ЗАЗ» (далі Товариство) є:

- Загальні Збори;
- Наглядова Рада;
- Правління.

Повноваження органів управління передбачені Статутом підприємства.

Склад Наглядової Ради Товариства:

До 05.03.2020р.:

Голова Наглядової Ради - Козіс Олександр Миколайович,
Секретар Наглядової Ради - Бей Наталія Олександрівна,
Член Наглядової Ради - Папашев Олег Хайруллович.

З 06.03.2020р.:

Голова Наглядової Ради - Васадзе Вахтанг Тарієлович,
Секретар Наглядової Ради - Бей Наталія Олександрівна,
Член Наглядової Ради - Лазарєв Антон Олександрович.

Оцінка роботи Наглядової Ради у 2020 році не проводилась.

В складі Наглядової Ради не створювались комітети.

В Товаристві не створено спеціальну посаду корпоративного секретаря.

Члени Наглядової Ради не отримують винагороди.

Склад Правління Товариства:

Голова Правління - Євдокименко Микола Михайлович,

Член Правління - Заступник Голови Правління з фінансів та планування Сосніна Ольга Василівна,

Члени Правління:

Філіпенко Сергій Вадимович,
Кривонос Василь Іванович,
Євдокименко Євгеній Миколайович,
Василенко Вадим Вікторович.

У 2020 році Товариством було проведено позачергові Загальні Збори (05.03.2020р.) та чергові Загальні Збори (06.04.2020р.). Реєстрацію акціонерів здійснювала реєстраційна комісія. Голосування проводилось бюлетенями. Загальні збори у формі заочного голосування не проводились. На чергових Загальних Зборах у 2020 році за підсумками діяльності за 2019 рік прийнято рішення:

- частину чистого прибутку за підсумками діяльності Товариства у 2019 році у розмірі 15% статутного капіталу Товариства направити до резервного фонду Товариства;
- решту суми чистого прибутку залишити нерозподіленим;
- дивіденди не нараховувати та не виплачувати.

В Товаристві існують наступні документи:

- Положення про Загальні Збори,
- Положення про Наглядову Раду,
- Положення про Правління.

Комітети у складі Товариства не створювались.
Товариство не має Кодексу корпоративного управління.
У Товаристві відсутні власники цінних паперів з особливими правами контролю.
Товариство протягом звітного періоду не здійснювало операцій з власними акціями.
Кінцевим бенефіціарним власником Товариства є Васадзе Таріел Шакрович.

Мета корпоративного управління ПРАТ «ЗАЗ» у 2020 році - утримання та зміцнення ефективної команди, націленої на досягнення результату в умовах постійних змін.

Основні напрямки роботи:

- подальше удосконалення корпоративного управління,
- внесення відповідних змін у документи Товариства щодо корпоративного управління у випадку зміни норм діючого законодавства України.

Голова Правління ПРАТ «ЗАЗ»

М.М. Євдокименко

Заступник Голови Правління з фінансів

та планування

О.В. Сосніна

Комітети у складі Товариства не створювались.
Товариство не має Кодексу корпоративного управління.
У Товаристві відсутні власники цінних паперів з особливими правами контролю.
Товариство протягом звітного періоду не здійснювало операцій з власними акціями.
Кінцевим бенефіціарним власником Товариства є Васадзе Таріел Шакрович.

Мета корпоративного управління ПРАТ «ЗАЗ» у 2020 році - утримання та зміцнення ефективної команди, націленої на досягнення результату в умовах постійних змін.

Основні напрямки роботи:

- подальше удосконалення корпоративного управління,
- внесення відповідних змін у документи Товариства щодо корпоративного управління у випадку зміни норм діючого законодавства України.

Голова Правління ПРАТ «ЗАЗ»

М.М. Євдокименко

Заступник Голови Правління з фінансів

та планування

О.В. Сосніна

